

hvad man her albrig bør glemme, er, at ved Siden deraf staaer den Rigsdag, som har vedtaget Loven, og til hvem der sikkert ogsaa vil være og vil blive henyttet Afgang, dersom det skulde vise sig, at denne Lov fuldstændig blev miskjendt af en enkelt Minister. Thi det maae vi jo erindre, at, hvadenten Forholdet fremtræder i Form af en kongelig Stadfæstelse eller i Form af en Ministers Indsigelse imod et Valg, saa see begge Dele ligesuldt under den ministerielle Ansvarlighed. Skulde det altsaa vise sig, at man i Virkeligheden ved Gjennemførelsen af denne Lov vilde fra en enkelt Ministers Side stille sig bestemt imod den Grundtanke, som har været den ledende ved Fastsættelsen af denne Lovs Bestemmelser, saa vil en Rigsdag i alt Fald kunne finde Midler til at værgе sig derimod; men jeg vil tilføie, at jeg troer, at Opfordringen for en enkelt Kirkeminister til at stille sig i et saadant fjendtligt Forhold ligeoverfor en Lov, vedtagen af Rigsdagen, vilde være saa ringe, at man virkelig ikke behøver at mane dette Skræmmebillede frem. Der er ikke nogen synderlig Anledning dertil; men skulde det mod al Forventning komme dertil, saa vil Rigsdagen, som sagt, ogsaa være opfordret til at gjøre Sit til, at denne Lov blev brugt i Overensstemmelse med den Tanke, hvori den er given. Dersom altsaa Sagen fra en Ministers Side skulde blive betragtet saaledes, at han, hvad enten det nu skete i Form af at tilraade Nægtelsen af det allerhøieste Samtykke eller i Form af Indsigelse mod Valget, vilde forhindre Antagelsen af en Mand, blot af Hensyn til hans Ungdom, Examenscharakter eller, kort sagt, andre Omstændigheder, som man kunde tænke sig mulige, eller ogsaa af Hensyn til en eller anden theologisk Retning, som hos vedkommende Minister eller Kirkebestyrelse var ilde anseet, eller endelig af Hensyn til en vis politisk Retning hos den Paagjældende, saa kunde man med fuld Føie sige, at i saa Fald vilde der handles stift imod den Tanke, hvorfra dette Lovforslag er gaaet ud, og man tør med Sikkerhed gaae ud fra, at en saadan Fremgangsmaade saa langt fra vilde møde Billigelse, at den tværtimod vilde mødes med den meest afgjorte Uvillie fra Rigsdagens Side, der dog bestandig maa be-

trakte sig som forpligtet til at haandhæve Lovene i den Mand, hvori de ere givne. Jeg troer derfor virkelig ikke, at der er nogen saadan væsentlig Forskjel, at der med mindste Føie kunde være Grund til at bruge saa stærke Ord som dem, der ere brugte om den Meningsforskjel, der her er tilstede.

Det er imidlertid ikke saa, at der gives et Fleertal, som har fundet det rigtigt, correct, bedst og ønskeligt, at netop denne den øverste Kirkebestyrelses Forhold til en saadan Menighed fik sin Form i Skikkelse af en kongelig Stadfæstelse, istedetfor ad anden Veie. Ganste vist er der ogsaa blandt Fleertallets Medlemmer nogen Forskjellighed i Opfattelsen i saa Henseende, idet der er Nogle, som i og for sig finde denne Form rigtig og correct, og jeg vil indrømme, at til deres Klasse hører jeg, medens der er Andre, som muligen vilde foretrække en anden; men alle Medlemmer af Fleertallet ere dog blevne samlede i den Overbeviisning, at Forskjellen havde saa lidt af betydde, at man maatte see bort herfra, naar der er Spørgsmaal om, hvorvidt den hele Lov derefter skulde kunne komme til at træde i Kraft eller blive til aldeles Intet. Dette er det andet Punkt, som ogsaa aldeles bestemt maa fremhæves og vel fastholdes ligeoverfor Bedømmelsen af det Forslag, der er stillet fra Fleertallets Side. Det er jo sagt allerede i Udvalgets Betænkning, at den høitærede Cultusminister for Udvalget ligesom tidligere her i Salen har gjort det til en udtrykkelig Betingelse for sin Tiltræden af Lovforslaget, at denne Kirkebestyrelsens Indsigelse og Forhold til Valget fik den Form, som der af ham var anbraget paa, nemlig en kongelig Stadfæstelse. Jeg veed vel, at man vil kunne sige, og den ærebe Cultusminister har hørt det saa ofte, at det vistnok er ufornødent for ham som for enhver anden Minister atter at høre det, at han ikke er Minister bestandig, at det kunde være muligt, at han kunde komme til at vige sin Plads, og en anden Minister blive den, om hvis Stilling der blev Spørgsmaal, naar Loven skulde forelægges Hs. Majestæt til Stadfæstelse. Dette forholder sig fuldkommen rigtigt; men jeg vil dog bede de ærebe Herrer betænke, om der er den mindste Grund til at antage Andet, end at dette Lov-